

The background image shows a grand, ornate interior room, likely a council chamber or a formal meeting room. The walls are covered in intricate, gold-leafed wood paneling with floral and geometric patterns. A large, multi-tiered crystal chandelier hangs from the ceiling. Several high-backed wooden chairs with cream-colored leather upholstery are arranged around a long table covered with a red cloth. The room has tall, narrow windows with multiple panes, and a framed portrait hangs on the wall. The overall atmosphere is one of historical elegance and formality.

**Programmabegroting
In een half uur
2015-2018**

**Programmabegroting in een half uur
2015-2018**

19 september 2014

Een uitgave van de Gemeente Venlo

Postbus 3434

5902 RK Venlo

tel. 14077

www.venlo.nl

Voorwoord

Voor u ligt de begroting in een half uur 2015. De eerste begroting in de nieuwe bestuursperiode. De uitkomst van de coalitieonderhandelingen en het wetgevingstraject rondom de decentralisaties binnen het sociaal domein maken van 2015 een wederom in veel opzichten boeiend maar ook bestuurlijk uitdagend jaar.

Passend bij de heersende maatschappelijke ontwikkeling heeft u de wens uitgesproken om in de voor ons liggende vier jaar een transformatie in gang te zetten van een lokale overheid die voornamelijk regelt, verplicht, verbiedt, voorschrijft en controleert naar een overheid die voornamelijk luistert, verbindt, stimuleert en faciliteert. Een ontwikkeling van voorschrijven naar verleiden en van ontwerpen naar co-creëren.

“Vertrouwen en Verantwoordelijkheid”. Dat is het thema waarvoor de coalitiepartijen VVD, PvdA, CDA en Venlokaal hebben gekozen. Vertrouwen in het zelforganiserend vermogen en de kracht van onze stedelijke gemeenschap maar anderzijds ook het besef dat daar verantwoordelijkheid bij hoort voor die inwoners die het meest kwetsbaar zijn.

Na enkele jaren van ongekend zwaar economisch weer lijkt het einde van de tunnel langzaam in zicht te komen. In economische zin, dat wel. Sociaal-maatschappelijk gezien en vanuit het perspectief van de overheidsfinanciën is het helaas nog niet zo ver. Daarvoor is de werkloosheid nog te hoog, is het herstel nog te broos en werpen drie nieuwe wetten binnen het sociaal domein hun schaduwen vooruit

Veel werk is er afgelopen twee jaar verzet in de voorbereid van onze nieuwe verantwoordelijkheden op het gebied van ondersteuning, jeugd en participatie. In 2015 gaan we zien of deze voorbereiding toereikend is geweest en waar eventueel bijstelling nodig is. Veel is nog onzeker, want ondanks de Raadswerkgroep SAM en VenloDroom, veel ervaring hebben we nog niet. 2015 wordt daarmee een jaar waarin we gaan ontdekken wat het betekent om op het sociaal domein lokaal bakens te verzetten en verantwoordelijkheden te verleggen en te delen met inwoners en professionals.

Ook nu opnieuw waren lastige keuzes niet te vermijden. Als gevolg van allerlei exogene ontwikkelingen vielen zowel inkomsten als uitgaven tegen. Een belangrijke factor is daarbij nog steeds de tegenvallende economische context. Ook nu weer hebben we geprobeerd om de maatschappelijke consequenties van deze keuzes zo beperkt mogelijk te houden en hebben we in een aantal gevallen

gezocht naar alternatieven, passend binnen de bestuurlijke lijn zoals we die hierboven hebben geschetst.

Wij wensen u een goede gedachtewisseling toe. Niet in de eerste plaats om de discussie zelf, maar om het welzijn en de toekomst van onze inwoners.

Inhoud

Voorwoord.....	3
Inhoud	5
1 Beleidsamenvatting.....	6
2 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen 2015-2018.....	11
3 Programma's.....	14
3.1 Programma 1 Bestuur en Publieke dienstverlening	16
3.2 Programma 2 Openbare orde en veiligheid	19
3.3 Programma 3 Participatie en Werkgelegenheid	21
3.4 Programma 4 Zorg en Welzijn	23
3.5 Programma 5 Onderwijs en Jeugd	25
3.6 Programma 6 Economie en Toerisme	27
3.7 Programma 7 Sport- en Cultuurbevordering.....	29
3.8 Programma 8 Ontwikkeling Centrumstad	31
3.9 Programma 9 Verkeer en Bereikbaarheid.....	33
3.10 Programma 10 Wonen en Leefomgeving.....	35
3.11 Programma 11 Beheer Openbare Ruimte.....	37
3.12 Programma 12 Algemene middelen	39
4 Financiële paragrafen.....	41
4.1 Financieel perspectief decentralisaties sociaal domein	41
4.2 Lokale heffingen	43
4.3 Weerstandsvermogen.....	44
4.4 Meerjaren investeringsplan	45

1 **Beleidssamenvatting**

De Nederlandse economie groeit. In 2014 betekent dit naar verwachting een groeicijfer van 0,4%, in 2015 stijgt dit verder naar een bescheiden 1,3%. Het aantal banen neemt voor het eerst in drie jaar weer toe (+0,3%). Deze aantrekkende banengroei betekent dat er in 2015 weer voor het eerst sinds jaren weer sprake zal zijn van dalende werkloosheidscijfers. Landelijk, niet regionaal omdat de werkgelegenheid zich in 2015 niet overal hetzelfde zal ontwikkelen.

De verwachting dat in 2015 alleen in de arbeidsmarktregio's Groot-Amsterdam, Flevoland en in de aan onze regio grenzende arbeidsmarktregio's Zuidoost-Brabant en Helmond-De Peel de werkgelegenheid zal aantrekken. Kijkend naar de sectoren waar het herstel zich het sterkst manifesteert zien we dat deze met name plaats vindt in de voor onze regio belangrijke sectoren als food, logistiek en industrie. Voor onze regio lijkt daarmee toch enig optimisme op z'n plaats.

Hoewel de gemiddelde Venlonaar goed voor zichzelf kan zorgen zijn we wat minder optimistisch over het vermogen van één op de vijf Venlonaren om volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving¹. En hoewel we daar als gemeentebestuur in de afgelopen jaren forse inzet op hebben gepleegd en aandacht aan hebben geschonken lijkt de omvang van deze groep daarvoor redelijk “ongevoelig” en constant. Sinds 2010 schommelt deze namelijk nog steeds rond de 20%. Met name lijkt er een buitengewoon sterke samenhang te bestaan tussen de voltooide opleiding en mate van maatschappelijke participatie en valt de lage positie op van de leeftijdsgroep inwoners boven de 65 jaar.

Door middel van onze inzet binnen het programma Participatie en Werkgelegenheid maar ook binnen het programma Zorg en Welzijn gaan we samen met u bekijken welke de achterliggende oorzaken en verklaringen hiervoor zijn aan te wijzen en welke mogelijkheden we gezamenlijk zien om hier in de komende jaren daadwerkelijk iets aan te doen. De met ingang van 2015 naar de gemeenten gedecentraliseerde verantwoordelijkheden op het gebied van jeugd, ondersteuning en participatie zijn hiervan de peilers.

De voorbereidingen voor deze transitie die we reeds in 2013 zijn begonnen zal in 2015 moeten zijn afgerond. De transformatie van het sociaal domein, naar een omgeving waarin meer dan in het verleden het gezin en de context centraal staan in plaats van de procedures en de verantwoordingsdocumenten, zal er een zijn van een langere adem.

¹ *Stadspeiling 2013, treden 1 en 2 participatieladder*

Deze transformatie is echter breder dan het sociaal domein. We verkeren in het tijdperk van de 'Doe-democratie' en de 'Participatiemaatschappij'. Van meer maatschappelijk initiatief. En van een overheid met een bescheidener rol en een positie die beter aansluit op de kracht van de samenleving, in plaats van deze met blauwdrukken vorm te geven. Geen grote ontwerpen voor de fysieke omgeving, maar uitnodigend naar initiatiefnemers, uitnodigingsplanologie dus. De weg die we gezamenlijk met de ontwikkeling van het Kazerneterrein zijn ingeslagen past hier bijvoorbeeld goed bij.

Een overheid echter ook die haar kerntaken kent en zorgt voor een solide vangnet onder deze nieuwe samenleving, mensgericht, gedereguleerd en op de menselijke maat gesneden. Zowel communicatief als regulerend en zorgend voor hen die dat nodig hebben. Wederkerigheid, het principe van 'voor wat hoort wat' hoort daarbij.

Bij de noodzakelijke keuzes die we bestuurlijk maken leggen we een groter vertrouwen bij het gezond verstand, maar ook bij de verantwoordelijkheid van onze inwoners en van onze maatschappelijke partners. Gemeentelijke bemoeienis en daarmee gemeentelijke uitgaven mogen daarvoor geen alternatief zijn. We zijn in dat opzicht dus bescheidener.

Binnen een dergelijke beweging passen ook zaken zoals de vermindering van regel- en verantwoordingsdruk. Uitvoerend werk zetten we waar mogelijk op afstand, brengen we naar samenwerkingsverbanden of laten we over aan de markt. Dat betekent overigens ook dat we niet langer 'beleid stapelen'.

Venlo is de centrumstad van Noord-Limburg. Dat is niet alleen een enorme verantwoordelijkheid maar ook een enorme kans om samen met onze buurgemeenten een aantal zaken op te pakken. Naast de inmiddels bij eenieder bekende economische samenwerking is het meest actuele voorbeeld hiervan de op- en inrichting van de modulaire gemeenschappelijke regeling op het gebied van het sociaal domein in onze regio, welke met ingang van het nieuwe begrotingsjaar start met de aanbesteding van uitvoerende activiteiten op het gebied van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning. Bij dit samenwerkingsverband is nadrukkelijk gekozen voor een modulair karakter zodat deze in nabije toekomst verder kan worden aangevuld met nieuwe taken.

Naast de regio Venlo zullen wij ons de komende jaren intensiever dan in het verleden gaan concentreren op de kansen in de Euregio. Zowel de mogelijkheid om samen met onze Duitse burens Europese middelen te genereren, als ook om het voor onze inwoners gemakkelijker te maken ook aan de Duitse kant van de grens betaald werk te verrichten vraagt extra inspanningen waarvoor zowel in het coalitieakkoord als in deze begroting is voorzien.

De hiervoor geschetste ontwikkelingen vragen uiteraard ook iets van onze ambtelijke organisatie. Voor een deel van de ambtelijke organisatie zal de nieuwe rolverdeling tussen overheid en gemeenschap wellicht nog wat onwennig zijn en van het management de komende jaren nog het nodige vragen aan sturings- en overtuigingskracht. Echter, terugkijkend naar de weg die organisatie onder leiding van de voormalige gemeentesecretaris heeft afgelegd en met het vertrouwen dat we hebben in de ervaring en kwaliteiten van haar opvolger zijn wij ervan overtuigd dat we daar in Venlo in zullen slagen.

Dit is de maatschappelijke context zoals we die voor ons zien en de bestuurlijke lijn die we hebben gekozen bij het opstellen van deze programmabegroting, de eerste in de nieuwe bestuursperiode. Ook wat betreft de invulling van het coalitieprogramma 'Verbinden vanuit vertrouwen en verantwoordelijkheid' wordt hiermee voor het eerste begrotingsjaar een eerste stap gezet.

Tijdens de bestuurlijke gesprekken over de inhoud van deze programmabegroting hebben wij de organisatie gevraagd nadrukkelijk ook eens een aantal mogelijkheden te beschouwen die weliswaar op dit moment nog niet direct tot vermindering van de begrotingsdruk leiden maar daar wellicht in de nabije toekomst wel mogelijke perspectieven voor toe bieden. De bestuursopdrachten die daaruit voort komen leiden naar verwachting tot voorstellen die ons in het voorjaar zullen bereiken en waarover wij u op dat moment over zullen informeren².

De programmabegroting 2015-2018 is ingrijpend veranderd. Hoewel de vorige vijf raadsprogramma's rechtstreeks waren ontleend aan de stadsvisie zijn deze vervangen door twaalf nieuwe programma's. Programma's die iets minder abstract zijn van karakter dan de vorige en wat betreft indeling beter aansluiten op een indeling zoals die vrij algemeen gangbaar is in bestuurlijk Nederland. Daarmee hebben we, in goed overleg met uw auditcommissie, invulling gegeven aan uw wens om te komen tot een beter leesbaar en gemakkelijker hanteerbaar begrotingsdocument te komen.

Dat betekent overigens niet dat we daarmee voor voor een nieuwe inhoudelijke strategische koers gekozen hebben. Dat betekent echter wel dat we de bestaande ambities hebben herschikt over de nieuwe programma's.

² *Het betreft onderzoeken naar het afstoten van gemeentelijk vastgoed, ongelijkheden in bekostiging van sport- en cultuuractiviteiten, het bundelen van backoffice-activiteiten van (regio-) gemeenten en instellingen, het afstoten van organisatieonderdelen, het verlagen van investeringsbudgetten voor fysieke projecten en mogelijkheden om binnen de organisatie met personeel te schuiven van fysiek naar sociaal domein.*

Uit het coalitieakkoord is een overzicht met tweeënvijftig opdrachten gedestilleerd en voorzien van een verantwoordelijk portefeuillehouder. Deze is als bijlage opgenomen in deze programmabegroting. Deze opdrachten pakken we in de komende vier jaar op.

Wij hebben het coalitieakkoord financieel doorvertaald in de programmabegroting zelf. Daar waar mogelijk rechtstreeks op de betreffende budgetten. U vindt in de programmabegroting de eerste voorstellen over reeds in 2015 te realiseren ambities uit het coalitieprogramma en de voorstellen over noodzakelijke bezuinigingen.

In de aanloop naar de begroting hebben wij ons buitengewoon ingespannen om te komen tot noodzakelijke ingrepen en de gewenste verbetering van begroting en de realisatie van de daarbij behorende raadsprogramma's. Dat betekent dat we niet eerder dan in het najaar kunnen beginnen met de concretisering van de meeste van de in het coalitieprogramma opgenomen voorstellen. Dat zou op zichzelf geen probleem mogen zijn indien u zich realiseert dat een coalitieprogramma een doorlooptijd kent van vier jaar. We hebben met de voorstellen in deze begroting een bescheiden begin gemaakt.

Zo is er bijvoorbeeld met ingang van 2015 voor € 192.000 aan bezuinigingen op evenementen teruggedraaid en hebben we middelen vrijgemaakt om extra aandacht te geven aan een intensievere lobby en acquisitie. Venlo doet er toe en we steken de komende jaren daarom meer energie in ons vermogen om dat actief en met trots uit te dragen en de voor ons belangrijke maatschappelijke partners en overheden te verleiden om hieraan gezamenlijk bij te dragen.

We zien ook graag dat mensen voor Venlo kiezen als hun thuis, of ze nu al in Venlo wonen of overwegen er te gaan wonen. Meer inwoners betekent immers meer lokale koopkracht, meer arbeids- en ondernemerskracht, meer ideeën en meer maatschappelijke betrokkenheid. Daarom kiezen we ervoor om de startersleningen te continueren en bijzondere aandacht te schenken aan de huisvesting voor studenten, starters, ouderen, mensen met een laag inkomen en arbeidsmigranten. In Venlo is er voor iedereen een passende plaats onder de zon.

Zo willen we graag voor de in Venlo aanwezige studenten iets extra's doen. Vandaar dat we aan de slag gaan met een studentenadviesraad zodat we met het maken van bestuurlijke keuzes nog beter rekening kunnen houden met wat zij echt belangrijk vinden.

Voor iedereen een plaats onder zon betekent ook dat we voor alle inwoners een gelijke uitgangssituatie willen kunnen bieden op de arbeidsmarkt. Met zelforganisaties willen wij daarom het gesprek aangaan om te zien in hoeverre we

gezamenlijk hiervoor initiatieven kunnen ontplooiën en resultaten kunnen boeken. Vooroordelen horen niet thuis Venlo!

In de strategische visie hebben we Venlo gepositioneerd als een stad die zich de komende jaren ontwikkelt van 'een stad aan de grens' naar een 'stad in het midden'. Venlo ligt midden in de Euregio en daar wil het college werk van maken, letterlijk. Graag zien we dat jongeren veel vaker een loopbaan binnen het Duitse deel van de Euregio overwegen als mogelijkheid. Het aantal potentiële banen is aan Duitse kant immers vier keer zo groot als aan de Nederlandse kant. Meer aandacht voor de Duitse taal in het onderwijs en het oprichten van een op Duitsland gericht stagebureau moet hieraan een bijdrage leveren.

Verder heeft de coalitie gekozen voor een herwaardering van de schaal van de buurt en afspraken opgenomen die in de nabije toekomst leiden tot een grotere verantwoordelijkheid voor en zeggenschap over de directe leefomgeving van inwoners. Buurtbudgetten en de buurtveiligheid horen daarbij. 'De buurt bestuurt'. Daarnaast willen wij de komende collegeperiode meer werk maken van acquisitie en promotie van Venlo en het initiatief nemen om met onze buurgemeenten tot verdergaande samenwerking te komen.

We zijn ons er echter ook bewust van dat onze ambities betaald moeten worden en dat we als overheid ook niet alles hetzelfde willen blijven of moeten doen. Kijkend naar de door de coalitie gekozen bestuurlijke insteek hebben wij een aantal beleidsuitgangspunten geformuleerd die in de komende vier jaar voor ons leidend zijn bij het beoordelen van ambities, nieuwe initiatieven en bezuinigingen. In dit verband staan wij een lokale overheid voor die vertrouwt op de kracht van de gemeenschap en in dit vertrouwen meer ruimte biedt aan inwoners en professionals en daarmee voorzichtig loslaat. Daar zien wij ook mogelijkheden om met minder middelen uiteindelijk tot eenzelfde resultaat te komen. Een andere weg dat is waar, maar hopelijk een vergelijkbare maatschappelijke uitkomst.

Om dit te realiseren hebben wij bewust gekozen voor een onconventionele aanpak. We gaan een werkgroep formeren van vertegenwoordigers van alle afdelingen die ons de komende vier jaar *zonder last* voorstellen doet indachtig de gekozen bestuurlijke koers en in het coalitieprogramma vastgelegde afspraken. We vragen deze werkgroep nadrukkelijk om buiten bestaande kaders en paden te treden en ons tijdens deze bestuursperiode voorstellen te doen, zowel over de afspraken die u inhoudelijk heeft gemaakt als over de afspraken over de financiële vertaling hiervan.

Over het resultaat hiervan informeren wij in de vorm van voorstellen bij de kadernota 2016-2019 en de programmabegroting 2016-2019.

2 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen 2015-2018

In deze paragraaf schetsen we de budgettaire ontwikkeling van ontwerpbegroting 2014-2017 naar ontwerpbegroting 2015-2018 op hoofdlijnen. Hiermee sluiten we aan bij de stand van de Programmabegroting 2014-2017 en vermelden we vervolgens de eerder door de Raad vastgestelde wijzigingen per budgettaire nota. De ontwikkelingen vanaf stand Kadernota 2015 worden separaat vermeld.

Financiële context

De financiële positie speelt een belangrijke rol om een adequate en integrale afweging te kunnen maken over de te varen koers op de korte, maar vooral op de middellange termijn. In de voorliggende begroting presenteren we een materieel structureel sluitende begroting. Dit betekent dat alle structurele lasten gedekt worden door structurele baten.

Het meerjarig begrotingsresultaat is als volgt:

Tabel 1: Begrotingsresultaat

	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	2015	2016	2017	2018
Primair begrotingsresultaat	-1.339	928	609	1.269
Kasschuif	1.339	-928	-411	
Toevoeging algemene reserve			-198	-1.269
Begrotingsresultaat	-	-	-	-

Tabel 2: Budgettair kader

		V = Voordelig, N = Nadelig (bedragen x € 1.000)			
Budgettair kader		2015	2016	2017	2018
Baten					
Stand ontwerpbegroting 2014		357.260	347.027	329.262	329.262
Amendementen Raad		282 V	222 V	197 V	197 V
Raadsbesluiten na vaststelling begroting		-75 N	-75 N	-75 N	-75 N
<i>Subtotaal baten begroting 2015-2018</i>		<i>357.467</i>	<i>347.174</i>	<i>329.384</i>	<i>329.384</i>
Nieuwe ontwikkeling Baten					
A Kadernota 2015		843 V	236 V	498 V	-3.849 N
B Actualisatie Kadernota 2015		1.375 V	1.724 V	1.960 V	1.537 V
C Aanpassing budgettair beeld a.g.v. ingediende voorstellen		43.170 V	44.898 V	42.328 V	50.357 V
<i>Subtotaal nieuwe ontwikkeling baten begroting 2015-2018</i>		<i>45.387 V</i>	<i>46.857 V</i>	<i>44.785 V</i>	<i>48.045 V</i>
Totaal baten budgettair kader		402.854	394.031	374.170	377.429
Budgettair kader					
		2015	2016	2017	2018
Lasten					
Stand ontwerpbegroting 2014		357.260	347.027	329.262	329.262
Amendementen Raad		282 N	222 N	147 N	147 N
Raadsbesluiten na vaststelling begroting		-75 V	-75 V	-75 V	-75 V
<i>Subtotaal lasten begroting 2015-2018</i>		<i>357.467</i>	<i>347.174</i>	<i>329.334</i>	<i>329.334</i>
Nieuwe ontwikkeling Lasten					
A Kadernota 2015		298 N	257 N	251 N	-5.368 V
B Actualisatie Kadernota 2015		1.307 N	340 N	487 N	676 N
C Aanpassing budgettair beeld a.g.v. ingediende voorstellen		48.894 N	47.460 N	45.282 N	53.312 N
<i>Subtotaal lasten ontwikkeling lasten begroting 2015-2018</i>		<i>50.298 N</i>	<i>48.057 N</i>	<i>46.020 N</i>	<i>48.620 N</i>
Totaal lasten budgettair kader		407.765	395.231	375.354	377.954
Saldo budgettair kader		-4.911 N	-1.200 N	-1.185 N	-525 N
D Oplossingen		3.572 V	2.128 V	1.794 V	1.794 V
E Kasschuif		1.339 V	-928 N	-412 N	
Saldo na oplossingen en kasschuif		0	0	198 V	1.269 V
Saldo na oplossingen en kasschuif				198 V	1.269 V
F Verrekening begrotingssaldi met Algemene Reserve				-198 N	-1.269 N
Saldo Programmabegroting		0	0	0	0

Het budgettair kader na actualisatie van de Kadernota 2015 en aanpassing van dit beeld voor beleidsprioriteiten, knelpunten en overige ontwikkelingen kwam de budgettaire opgave voor 2015 uit op € 4,9 miljoen aflopend naar € 0,5 miljoen in 2018. Het College heeft in een conferentie begin juli de budgettaire opgave bepaald en naar oplossingen hiervoor gezocht.

Per saldo leiden deze oplossingen inclusief het uitvoeren van een kasschuif tot een sluitende begroting. In 2017 en 2018 ontstaat een voordelig saldo van respectievelijk € 0,2 miljoen en € 1,3 miljoen. Voor de versterking van de weerstandscapaciteit is het noodzakelijk voordelige saldo's toe te voegen aan de algemene reserve.

Bij het pakket aan oplossingen hebben wij de volgende bestuurlijke hoofdlijnen gehanteerd die wij, zoals we hiervoor al aangaven, hebben gedestilleerd uit eerder door u vastgestelde documenten.

- A. Bewust terugtreden en risico's verleggen
- B. De gemeente als dienstverlener
- C. Hernieuwde rolverdeling met maatschappelijke partners
- D. Terug naar de wijk en buurt

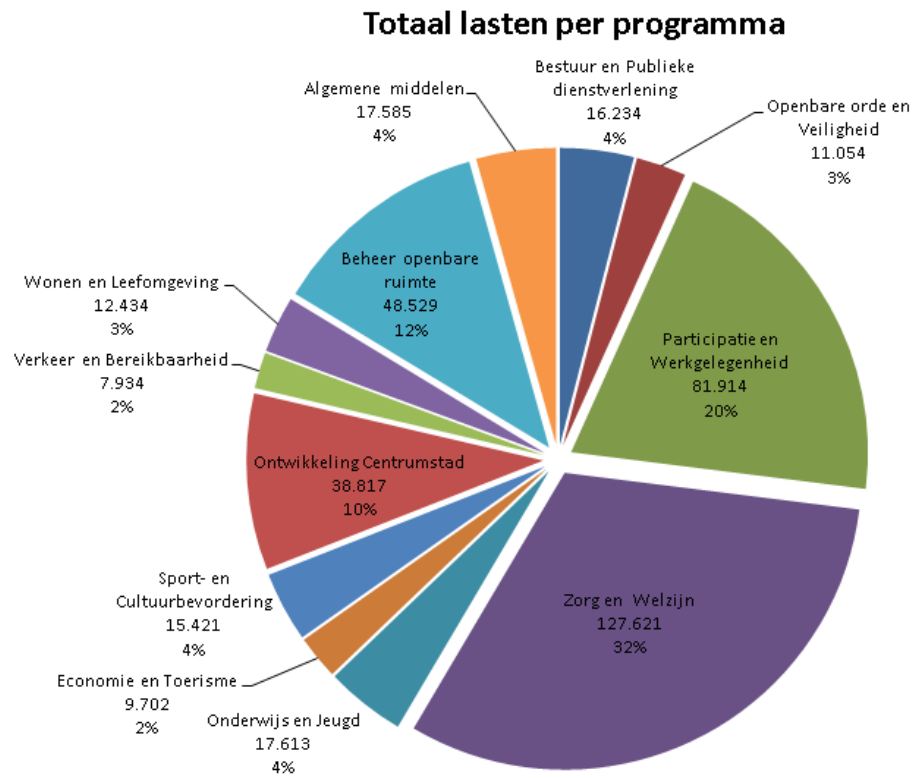
3 Programma's

In dit hoofdstuk geven wij u inzicht in de financiële ontwikkeling per programma van de meerjarenraming 2015-2018 en de opbouw van de budgetten.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten (incl. onttrekking aan reserves)				
Progr.1 Bestuur en Publieke dienstverlening	3.234	3.263	3.254	3.253
Progr.2 Openbare orde en Veiligheid	26	26	26	26
Progr.3 Participatie en Werkgelegenheid	40.119	38.544	38.544	38.544
Progr.4 Zorg en Welzijn	4.145	4.180	4.168	4.087
Progr.5 Onderwijs en Jeugd	4.901	3.912	3.912	3.912
Progr.6 Economie en Toerisme	6.220	11.716	6.691	6.891
Progr.7 Sport- en Cultuurbevordering	4.383	3.333	2.668	2.667
Progr.8 Ontwikkeling centrumstad	31.363	32.222	25.330	34.555
Progr.9 Verkeer en Bereikbaarheid	7.655	8.909	8.847	8.809
Progr.10 Wonen en Leefomgeving	3.743	4.350	4.337	4.337
Progr.11 Beheer openbare ruimte	29.430	26.930	25.216	21.766
Progr.12 Algemene middelen	269.639	256.647	251.178	248.582
<i>Totaal baten begroting</i>	<i>404.857</i>	<i>394.031</i>	<i>374.170</i>	<i>377.429</i>
Lasten (incl. toevoeging aan reserves)				
Progr.1 Bestuur en Publieke dienstverlening	16.234	16.225	16.181	16.148
Progr.2 Openbare orde en Veiligheid	11.054	11.053	11.039	11.038
Progr.3 Participatie en Werkgelegenheid	81.914	77.152	76.054	75.146
Progr.4 Zorg en Welzijn	127.621	128.739	126.102	125.642
Progr.5 Onderwijs en Jeugd	17.613	16.493	16.988	16.842
Progr.6 Economie en Toerisme	9.702	15.268	10.221	10.434
Progr.7 Sport- en Cultuurbevordering	15.421	13.533	12.662	12.526
Progr.8 Ontwikkeling centrumstad	38.817	43.056	35.883	43.068
Progr.9 Verkeer en Bereikbaarheid	7.934	7.667	7.515	7.416
Progr.10 Wonen en Leefomgeving	12.434	11.996	11.994	12.013
Progr.11 Beheer openbare ruimte	48.529	46.168	45.549	41.875
Progr.12 Algemene middelen	17.585	6.680	3.981	5.282
<i>Totaal lasten begroting</i>	<i>404.857</i>	<i>394.031</i>	<i>374.170</i>	<i>377.429</i>
Totaal resultaat Programmabegroting	0	0	0	0

Tabel 3: Totaal lasten per programma

3.1 Programma 1

Bestuur en Publieke dienstverlening

Figuur 1: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

De strategische doelstelling van dit programma is “het bevorderen van excellent Bestuur en dienstverlening aan de burgers en ondernemers”.

Ambities Coalitieakkoord

Uit het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, “Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid” worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- Nieuwe bestuurscultuur. Meedenken vanuit inwoners en niet alleen vanuit overheid. Loslaten van de beheersmatige rol van de overheid en een ruimer mandaat voor de uitvoering
- Vaker samen met inwoners de route bepalen, interactief of cocreatief.
- Er komt een ombudsman die constructief meezoekt naar oplossingen en het vereenvoudigen en verduidelijken van regels
- Een communicatiever gemeentebestuur met meer oog en oren voor het dagelijks leven en de besommingen van onze inwoners.
- We zetten in op het onderbrengen van uitvoerende taken in regionaal verband en eventueel andere samenwerkingsmogelijkheden
- Er komt een jongeren- en studentenadviesraad zodat de politiek weet zij belangrijk vinden.

- Er wordt steviger ingezet op een sterkere profilering van Venlo, acquisitie, lobby en werving van derde geldstromen zodat voor Venlo gunstigere besluiten worden genomen en middelen gegenereerd die bijdragen aan onze ambities
- We willen de sturingsmogelijk van het gemeentebestuur ten aanzien van verbonden partijen verbeteren en hebben daarbij in het bijzonder oog voor de positie van de gemeenteraad.
- We verminderen de bureaucratische rondsloep en het rondpompen van geld.
- We zetten actief in op verbetering van de contacten met onze Duitse bureaus.
- We zetten het mes in bovenwettelijke eisen wat betreft inkoop- en subsidiecriteria en kantelen van rechtmatigheid naar doelmatigheid en social return. We proberen meer kansen te creëren voor Euregionale en Venlose ondernemingen.
- We willen één duidelijk aanspreekpunt voor ondernemers binnen de gemeentelijke organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2015 intensiveren wij onze inspanningen op het gebied van lobby en het verwerven van derde gelden als bijdrage aan onze activiteiten en projecten.

Daarnaast maken wij verbeteringen ten aanzien van de tijdige en ordentelijke afhandeling van bezwaarschriften en proberen wij in meer gevallen klachten op een meer toegankelijke en informele wijze af te handelen. Verder verwachten wij in 2015 mediation als alternatief aan te kunnen bieden in processen die te maken hebben met besluitvorming en geschillen.

Ook de digitalisering van aangiften van mutaties in de burgerlijke stand zetten wij in 2015 onverkort voort. Na de digitalisering van aangiften van overlijden volgen in 2015 de aangiften van geboorten en huwelijken.

De webdienstverlening wordt in 2015 opnieuw verder uitgebreid. Onze doelstelling blijft om het gebruik van deze vorm van dienstverlening jaarlijks met circa 5% te laten groeien. In 2014 werden circa 15.000 producten op deze wijze aangevraagd.

In 2015 vinden er twee verkiezingen plaats, in verkiezingen voor provinciale staten en de waterschappen.

Venlo is centrumstad van de regio en werkt met de overige zes gemeenten in Noord-Limburg samen onder de vlag van de Regio Venlo. In 2015 wordt gestart met de uitvoering van een regionaal programma dat is geënt op de in 2012 vastgestelde strategische visie 'Regio in Balans'.

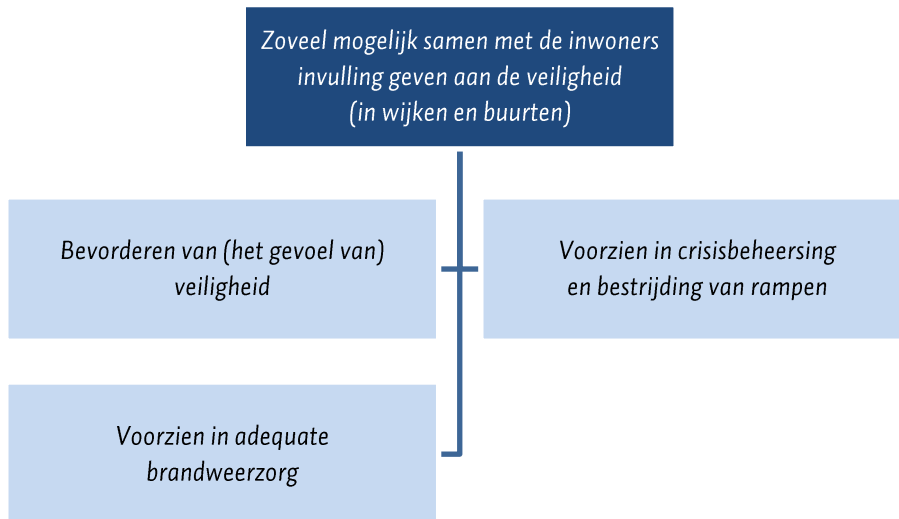
Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 1, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Bestuur en Publieke dienstverlening	Baten	3.234	3.263	3.254	3.253
	Lasten	16.234	16.225	16.181	16.148
Totaal saldo Programma 1		-13.001	-12.962	-12.928	-12.895

3.2 Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Figuur 2: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

In de Sociale Structuurvisie 'Ik ken jouw naam, jij de mijne. Samen zijn wij Venlo' is de belangrijkste opgave voor het sociale domein verwoord als 'het vermogen van de stad om iedere inwoner van Venlo een veilige leefomgeving te bieden met voldoende mogelijkheden om mee te doen'. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in vier kernopgaven. Het programma Openbare orde en Veiligheid levert een bijdrage aan alle de vier de kernopgaven, maar in het bijzonder aan de opgave: "Iedereen heeft recht op een veilig bestaan en werkt mee aan een veilige leefomgeving".

Ambities Coalitieakkoord

Uit het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, "Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid" worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- We willen toe naar minder regels, meer vertrouwen waardoor mogelijk de handhaving capaciteit kan verminderen. Maar ook hogere boetes en betere communicatie met burgers.
- We geven inwoners meer invloed op de prioritering van politie en gemeente wat betreft veiligheid en jeugd (Buurt Bestuurt)

Wat gaan wij daarvoor doen?

In 2015 stellen wij een nieuw integraal veiligheidsplan op voor de periode 2015-2018.

De veiligheidsregio werkt in 2015 aan de verdere uitbouw van het project 'Oranje Kolom', i.c. rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Op basis van de ambities uit het coalitieakkoord willen wij meer aandacht schenken aan communicatie met onze inwoners en hen een stem geven in de prioritering van onze focus en onze activiteiten (Buurt Bestuurt) en willen we uiteindelijk toe naar minder regels en hogere boetes.

Daarnaast verzorgen wij uiteraard de gebruikelijke basiszorg ten aanzien van brandweezorg.

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 2, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Openbare orde en Veiligheid	Baten	26	26	26	26
	Lasten	11.054	11.053	11.039	11.038
Totaal saldo Programma 2		-11.028	-11.027	-11.013	-11.012

3.3 Programma 3 Participatie en Werkgelegenheid

Figuur 3: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

Het programma Participatie en Werkgelegenheid levert een bijdrage aan de perspectieven van 'Vitale Gemeenschappen' en 'Innoveren en Vermarkten' uit de strategische visie 'Regio in balans'. Het programma draagt ook bij aan beide hoofdpogaven uit de Strategische visie 2030: 'het versterken van de maatschappelijke ruggengraat' en 'het versterken van de economische structuur van de stad'.

Ambities Coalitieakkoord

Uit het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, "Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid" worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- We willen de eenzaamheid bestrijden door mensen te verbinden en organisaties die eenzaamheid tegen gaan sterk houden
- In nauwe samenwerking met maatschappelijk middenveld en ervaringsdeskundigen willen we het armoedebeleid evalueren en waar nodig versterken. De uitvoering van het armoedebeleid willen we waar mogelijk met inzet vanuit de samenleving zelf (uit bestaande middelen c.q. gekoppelde middelen vanuit amendement) realiseren.
- We willen komen tot een strategisch partnerschap met alle belanghebbenden bij de arbeidsmarkt
- We willen vooroordelen van de arbeidsmarkt tegengaan door samenwerking met zelforganisaties die hier acties op willen ontplooiën

Wat gaan wij daarvoor doen?

In 2015 leggen wij u een beleidsnota op het gebied van maatschappelijke participatie voor.

Samenwerking met partners op de lokale en regionale arbeidsmarkt is onmisbaar bij het oplossen van knelpunten en daarom proberen wij in 2015 te komen tot een strategisch akkoord en een strategisch partnerschap.

Venlo behoort een stad te zijn zonder vooroordelen, vooroordelen die arbeidsdeelname belemmeren. In 2015 gaan we samen met zelforganisaties op zoek naar mogelijkheden die dit tegen gaan.

In 2015 vindt de decentralisatie van de Participatiewet plaats. In samenhang met de andere twee decentralisatieopgaven wordt in 2015 gestart met het instrumentarium die aan de lokale invulling hiervan gestalte moet geven.

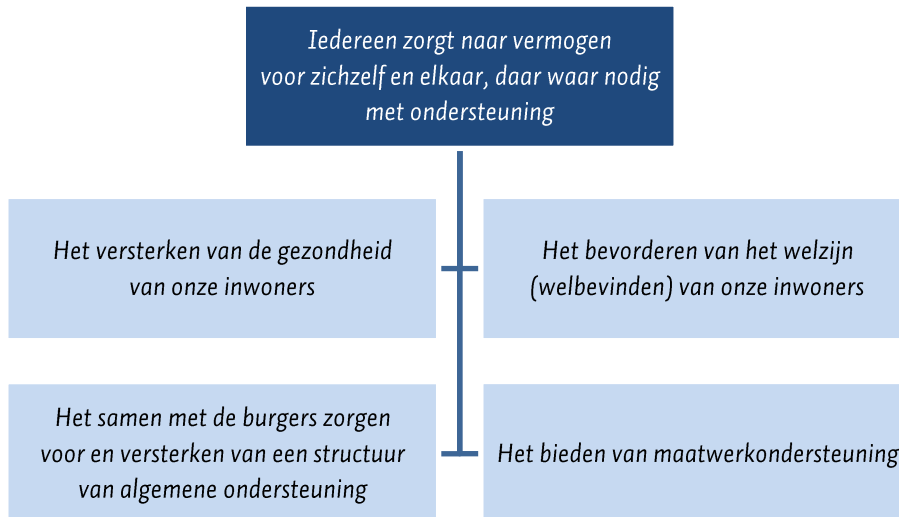
Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 3, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Participatie en Werkgelegenheid	Baten	40.119	38.544	38.544	38.544
	Lasten	81.914	77.152	76.054	75.146
Totaal saldo Programma 3		-41.795	-38.608	-37.510	-36.602

3.4 Programma 4 Zorg en Welzijn

Figuur 4: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

Het programma Zorg en Welzijn levert een bijdrage aan het bereiken van het perspectief van 'Vitale Gemeenschappen'³ uit de strategische visie 'Regio in balans' en het draagt voornamelijk bij aan de hoofdpoging 'Het versterken van de maatschappelijke ruggengraat' uit de Strategische Visie 2030.

Ambities Coalitieakkoord

Uit het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, "Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid" worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- We versterken de positie en rol van de mantelzorger
- We besparen 5% op de uitgaven voor de GGD door regels minder stringenter te hanteren en los te laten en door een versoering van de uitvoering van wettelijke taken

³ Het beleid op het gebied van maatschappelijke participatie is afgeleid van de regionale doelstelling van Vitale Gemeenschappen en wordt uitgewerkt in het programma 'Participatie en werkgelegenheid'.

Wat gaan wij daarvoor doen?

2015 zal het eerste jaar zijn waarin de decentralisaties op het gebied van Jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning zichtbaar en merkbaar worden voor diegenen in Venlo die hierop aangewezen zijn. In 2015 vindt de decentralisatie van de Jeugdwet en de Wmo 2015 plaats. In samenhang met de Participatiewet wordt in 2015 gestart met het instrumentarium die aan de lokale invulling hiervan gestalte moet geven. Deze ontwikkeling waarover u in de afgelopen twee jaar op meerdere moment bent geïnformeerd beslaat het leeuwendeel van het programma Zorg en Welzijn.

Daarnaast voeren we het uitvoeringsprogramma van de Sportvisie ‘Samen Sporten, Samen Leven’ verder uit. In 2015 zal er in dat verband bijzondere aandacht zijn voor het begeleiden van mensen met gezondheidsachterstanden, het aanleren van een gezonde leefstijl bij met name jongeren en sportstimulering.

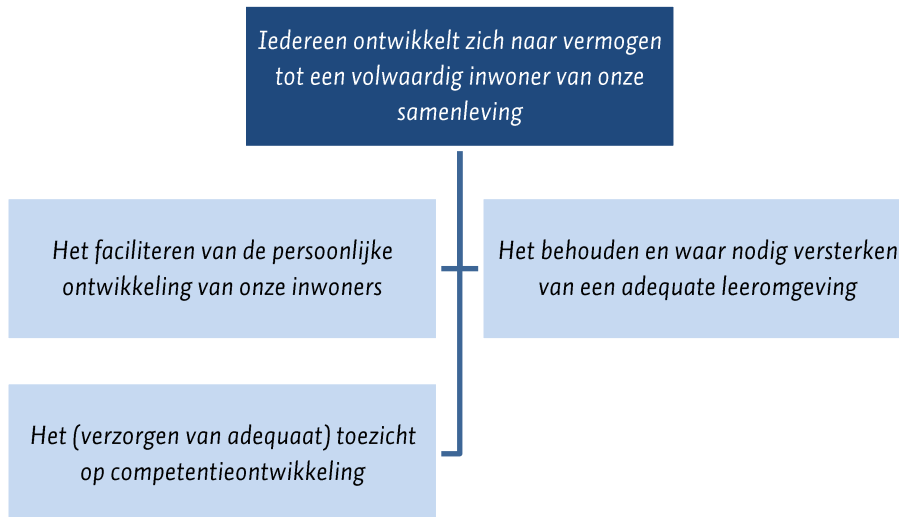
Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 4, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Zorg en Welzijn	Baten	4.145	4.180	4.168	4.087
	Lasten	127.621	128.739	126.102	125.642
Totaal saldo Programma 4		-123.476	-124.560	-121.934	-121.554

3.5 Programma 5 Onderwijs en Jeugd

Figuur 5: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

In de Strategische Visie 2030 zijn twee hoofdpogaven geformuleerd: ‘het versterken van de maatschappelijke ruggengraat’ en ‘het versterken van de economische structuur van de stad’. Het programma Onderwijs en Jeugd draagt bij aan allebei de hoofdpogaven.

Ambities Coalitieakkoord

Uit het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, “Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid” worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- De gemeente maakt zich er sterk voor dat scholen onderwijs van de Duitse taal aanbieden. Hierbij wordt waar mogelijk aangesloten bij Europese en landelijke programma’s.
- Het borgen van basisvoorzieningen.
- Stage bureau ter ondersteuning van leerlingen in het voortgezet onderwijs op het gebied van maatschappelijke stages.

Wat gaan wij daarvoor doen?

2015 zal het eerste jaar zijn waarin de decentralisaties op het gebied van Jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning zichtbaar en merkbaar worden voor diegenen in Venlo die hierop aangewezen zijn. In 2015 vindt de decentralisatie van de Jeugdwet en de Wmo 2015 plaats. In samenhang wordt in 2015 gestart met het instrumentarium die aan de lokale invulling hiervan gestalte moet geven.

In 2015 gaan we aan de slag met het formuleren van nieuw VVE-beleid en met het stimuleren van de actieve participatie van ouders. Verder starten we met een onderzoek naar eventueel te behalen synergievoordelen in de relatie tussen leerlingenvervoer en voorzieningen die te maken hebben met de Wmo 2015 en de Jeugdwet.

Venlo heeft in het verleden een overeenkomst gesloten met de Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken (OGVO) over de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting. In 2015 willen wij deze overeenkomst met OVGO verlengen en gaan wij bezien in hoeverre een dergelijke doordecentralisatie ook aan de orde kan zijn voor het primair onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Wij willen de nadruk op het leren van de Duitse taal en cultuur verder versterken en bezien in hoeverre scholen hiertoe mogelijk kunnen bieden en in hoeverre Europese en landelijke programma's hiervoor financiële ruimte bieden.

Naast deze nieuwe ontwikkelingen worden binnen het programma uiteraard ook de reguliere activiteiten uitgevoerd op het gebied van de leerplicht.

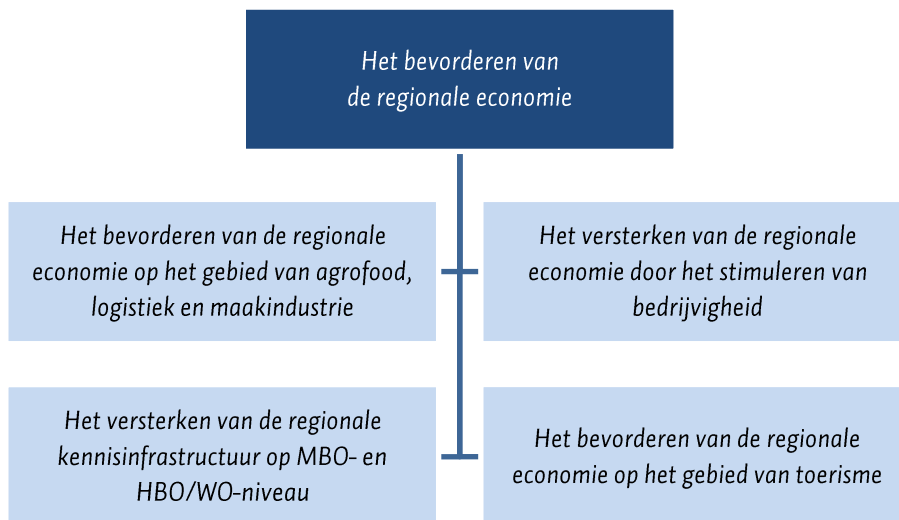
Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 5, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Onderwijs en Jeugd	Baten	4.901	3.912	3.912	3.912
	Lasten	17.613	16.493	16.988	16.842
Totaal saldo Programma 5		-12.713	-12.581	-13.076	-12.931

3.6 Programma 6 Economie en Toerisme

Figuur 6: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

De strategische doelstelling van dit programma is “het bevorderen van de regionale economie”.

Ambities Coalitieakkoord

In het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, “Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid” worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- Er wordt steviger ingezet op een sterkere profilering van Venlo, acquisitie, lobby en werving van derde geldstromen zodat voor Venlo gunstigere besluiten worden genomen en middelen gegenereerd die bijdragen aan onze ambities.
- We ondersteunen startende ondernemers en mensen die vanuit een uitkeringssituatie willen gaan ondernemen. Daarvoor hebben we een startersfonds.
- We verbeteren het investeringsklimaat voor onderwijsinstellingen
- Het draagvlak voor C2C en duurzaamheid wordt verder versterkt.
- We versterken de gemeentelijk acquisitiekracht, gaan de huidige structuren en resultaten evalueren en besparen op de externe uitvoeringskosten voor acquisitie.
- We gaan onze stad beter vermarkten en dragen actief en trots het Verhaal van Venlo uit.
- We investeren € 1 miljoen incidenteel in Toerisme langs de Maas, waaronder Kloosterdorp Steijl en onze rijke cultuurhistorie in het Verhaal van Venlo.

- Studenten die een stageplaats of een plek op de Euregionale arbeidsmarkt zoeken gaan we ondersteunen, net als leerlingen in het voortgezet onderwijs op het gebied van maatschappelijke stages. Er komt voor hen een stagebureau.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Een belangrijke ontwikkeling voor de toekomst van Venlo is de groei van Venlo als bruisende studentenstad. In 2015 verwachten wij in dit verband de start van wederom een nieuwe bacheloropleiding.

Ook de positie van ons middelbaar en hoger beroepsonderwijs willen wij in 2015 verder versterken met de oprichting van een aantal Centers of Expertise (CoE) op het gebied van Logistiek, Greenport, Greentech en Productietechniek en Materialen en de realisatie van Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV) op het gebied van tuinbouw, agrofood, logistiek en installatietechniek.

Binnen het programma willen wij verder uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma “Actieplan Acquisitie” en gaan we aan de slag met de voorbereiding van een starttetsfonds en vouchers om innovatie te bevorderen.

Ten aanzien van toerisme en promotie werken we in 2015, samen met de Provincie Limburg onder andere het project ‘Fietsen langs de Maas’ uit. Wat betreft de stimulering van bedrijvigheid geven we extra aandacht aan de problematiek van leegstand van commercieel vastgoed en de uitvoering van energietransitieprogramma’s.

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 6, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Economie en Toerisme	Baten	6.220	11.716	6.691	6.891
	Lasten	9.702	15.268	10.221	10.434
Totaal saldo Programma 6		-3.482	-3.551	-3.529	-3.542

3.7 Programma 7 Sport- en Cultuurbevordering

Figuur 7: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

In de Regiovisie 'Regio in Balans' zijn drie verbindende perspectieven geformuleerd. Het programma Sport- & Cultuurbevordering levert hoofdzakelijk een bijdrage aan het bereiken van twee perspectieven: 'Boeien en binden' en 'Vitale gemeenschappen'.

Het programma Sport- en Cultuurbevordering draagt bij aan de hoofdpogave 'het versterken van de maatschappelijke ruggengraat' van onze Strategische Visie 2030.

In de Sociale Structuurvisie 'Ik ken jouw naam, jij de mijne. Samen zijn wij Venlo' is de belangrijkste opgave voor het sociale domein verwoord als 'het vermogen van de stad om iedere inwoner van Venlo een veilige leefomgeving te bieden met voldoende mogelijkheden om mee te doen'. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in vier kernopgaven. Het programma Sport- en Cultuurbevordering draagt bij aan kernopgave 2 (iedereen ontwikkelt zijn competenties: persoonlijke ontwikkeling).

Ambities Coalitieakkoord

In het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, “Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid” worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- We laten als overheid ook los in het sportdomein. Dat betekent bijvoorbeeld dat we eigendom van accommodaties verschuiven naar gebruikers, het verschuiven van onderhoudstaken en het verhogen van tarieven voor volwassen sporters onderzoeken. Samen met onder andere de Sportraad en sportend Venlo wordt geprobeerd om voorstellen te ontwikkelen. Daardoor besparen we € 300.000,- structureel.
- Omroep Venlo moet meer gebruik maken van commerciële kansen. We bezuinigen € 10.000,- in 2015, oplopend naar € 40.000,- in 2018 structureel op Omroep Venlo.

Wat gaan wij daarvoor doen?

In 2015 vervolgen wij de uitvoering van de activiteiten die zijn opgenomen in de Sportnota 2013-2018 en de Cultuurnota “Kansen voor Cultuur” 2011-2015.

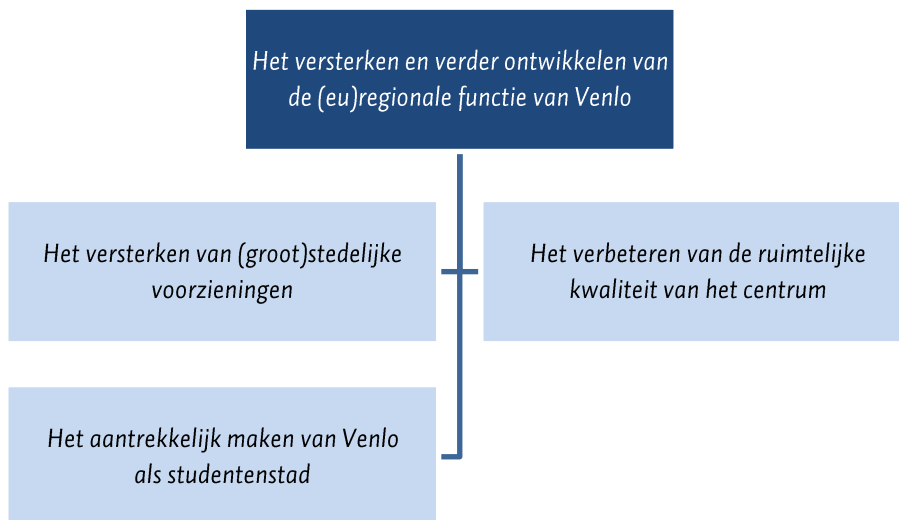
Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 7, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Sport- en Cultuurbesteding	Baten	4.383	3.333	2.668	2.667
	Lasten	15.421	13.533	12.662	12.528
Totaal saldo Programma 7		-11.037	-10.200	-9.994	-9.859

3.8 Programma 8 Ontwikkeling Centrumstad

Figuur 8: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

De strategische doelstelling van dit programma is “het versterken en verder ontwikkelen van het centrum ten behoeve van de (eu)regionale functie van Venlo”.

Ambities Coalitieakkoord

In het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, “Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid” worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- We zetten in op een nauwere samenwerking tussen het Museum Van Bommel Van Dam en het Limburgs Museum en realiseren daarmee een structurele besparing van € 100.000,- vanaf 2018.
- Bij grote projecten is de markt het eerste aan zet. De gemeente is terughoudend totdat er voldoende zekerheden zijn dat private partijen hun ambities daadwerkelijk waar maken.
- We draaien de structurele bezuiniging van € 192.000,- op evenementen terug.

Wat gaan wij daarvoor doen?

In 2015 zal in de Maaswaard het stadskantoor worden opgeleverd en in Q4 het woningblok ‘t Schrikseel’. Wat betreft culturele voorzieningen zal het poppodium Grenswerk het eerste volledige bedrijfsjaar kennen en gaan we, afhankelijk van besluiten hierover, met het Museum Van Bommel Van Dam een traject gaan afleggen naar verzelfstandiging.

Daarnaast gaan we natuurlijk ons best doen om de titel Beste Binnenstad te continueren en stellen we een uitvoeringsagenda Stedelijk Centrum op waarbij 'uitnodigingsplanologie' en het faciliteren van initiatieven nadrukkelijk centraal staan.

Wat betreft openbare ruimte zijn we voornemens in 2015 een gemeentebreed Handboek Openbare Ruimte Binnenstad vast te stellen met waarden en criteria voor de openbare ruimte van de binnenstad.

Venlo heeft een ambitie om uit te groeien tot een echte levendige studentenstad en ook daarvoor willen wij in 2015 randvoorwaardelijk een aantal initiatieven nemen die met name te maken hebben met studentenvoorzieningen en – huisvesting.

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 8, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Ontwikkeling centrumstad	Baten	31.363	32.222	25.330	34.555
	Lasten	38.817	43.056	35.883	43.068
Totaal saldo Programma 8		-7.454	-10.834	-10.553	-8.513

3.9 Programma 9

Verkeer en Bereikbaarheid

Figuur 9: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

De strategische doelstelling van dit programma is “het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare stad en regio”.

Ambities Coalitieakkoord

In het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, “Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid” worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- We verleggen het accent wat betreft verkeersveiligheid naar kernen, wijken en schoolroutes.
- We trekken oplopend tot € 380.000,- structureel in 2018 aan middelen uit voor het GVVP. Hiermee financieren wij ‘Fietsen langs de Maas’ en basisinvesteringen in kernen en wijken.
- We bezuinigen € 200.000,- op de investeringen in het dynamisch verkeersmanagement-systeem.

Wat gaan wij daarvoor doen?

In 2015 maken we binnen het GVVP opnieuw een aantal keuzes. Speciale aandacht hierbij geven we dit jaar aan goede parkeervoorzieningen in en rond de Beste Binnenstad.

Wat betreft de multimodale ontsluiting van onze stad zal in de 2015 de planvorming rondom de industriehaven verder worden uitgewerkt, er intensief

worden gelobbyd wat betreft de verbreding van de A67, verbetering van het grensoverschrijdende spoorvervoer en de Maaslijn. Daarnaast zal naar verwachting in 2015 ook de railterminal worden gegund.

Als het gaat om verkeersveiligheid leggen we, conform de afspraken daarover in het coalitieakkoord, in 2015 het accent op wijken, kernen en schoolroutes van kinderen.

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 9, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Verkeer en Bereikbaarheid	Baten	7.655	8.909	8.847	8.809
	Lasten	7.934	7.667	7.515	7.416
Totaal saldo Programma 9		-279	1.243	1.331	1.393

3.10 Programma 10

Wonen en Leefomgeving

Figuur 10: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

De strategische doelstelling van dit programma is “het bieden van een aantrekkelijke woon- en leefomgeving”.

Ambities Coalitieakkoord

In het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, “Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid” worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- De schaal van de buurt wordt de ‘leidende schaal’ bij het geven van impulsen aan ontwikkelingen in de leefwereld van onze inwoners.
- De verantwoordelijkheid voor de besteding van gemeentelijke middelen voor de eigen leefomgeving komt bij de inwoners te liggen. We stellen daartoe buurtbudgetten in.
- We geven bijzondere aandacht aan een toereikend aanbod van passende en betaalbare woningen voor studenten, starters, ouderen, mensen met een laag inkomen en arbeidsmigranten.
- We continueren de startersleningen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Naast de reguliere taken binnen dit programma ontwikkelt Venlo in 2015 als pilotgemeente (in nauw overleg met het rijk en vier andere pilotgemeenten) een gemeente-gebiedsdekkend Omgevingsplan. In 2015 leggen wij hiertoe een uitgangspuntennotitie voor.

Als uitwerking van de ruimtelijke structuurvisie stellen wij in 2015 een beleidsnota 'Groen/Blauw' op gericht op groen-, natuur-, landschaps- en watersystemen.

In Venlo hebben we de ambitie om, wat betreft energietransitie te komen van reguleren naar stimuleren en daartoe bieden wij in 2015 de regionale energievisie aan u aan. Venlo is niet alleen onderscheidend wat betreft natuurwaarden maar wat betreft cultuurhistorie. Belangrijk daarbij is dat we de juiste prioriteiten stellen de keuzes maken. Daartoe actualiseren wij in 2015 de nota Cultuurhistorie.

Wat betreft wonen continueren wij, zoals afgesproken in het coalitieakkoord, de startersleningen en leggen wij u in 2015 de Structuurvisie Wonen voor, als uitwerking van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). In 2015 willen we opnieuw proberen om met onze woningcorporaties tot nieuwe afspraken te komen in vorm van een strategisch partnerschap.

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 10, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2015	2016	2017	2018
Wonen en Leefomgeving	Baten	3.743	4.350	4.337	4.337
	Lasten	12.434	11.996	11.994	12.013
Totaal saldo Programma 10		-8.691	-7.647	-7.657	-7.676

3.11 Programma 11 Beheer Openbare Ruimte

Figuur 11: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

De strategische doelstelling van dit programma is "het instandhouden van een aantrekkelijke, hele en veilige leefomgeving".

Ambities Coalitieakkoord

Uit het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, "Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid" worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- Leefbaarheid in wijken en kernen: meer betrokkenheid en eigenaarschap door op buurt- en wijkniveau samen te werken met inwoners en partners.
- Ruimte voor de samenleving: basis op orde, regie vanuit de gemeente, stimuleren eigen initiatief en activiteit van inwoners.
- Samen met inwoners route bepalen: keuzes meer samen met inwoners, integraal of bijvoorbeeld in co-creatie.
- Buurtbudgetten: verschuiven verantwoordelijkheid voor kwaliteit openbare ruimte naar inwoners in buurten en wijken.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Naast de reguliere taken actualiseren wij in 2015 de geautomatiseerde (beheers-)systemen en vergoten wij de vindbaarheid en mogelijkheid van registraties om de werkprocessen te kunnen verbeteren.

Daarnaast willen wij in 2015 een aantal pilots gaan uitvoeren waarin aandacht is voor de samenwerking met wijken, buurten en lokale ondernemers.

Wat mag het kosten?

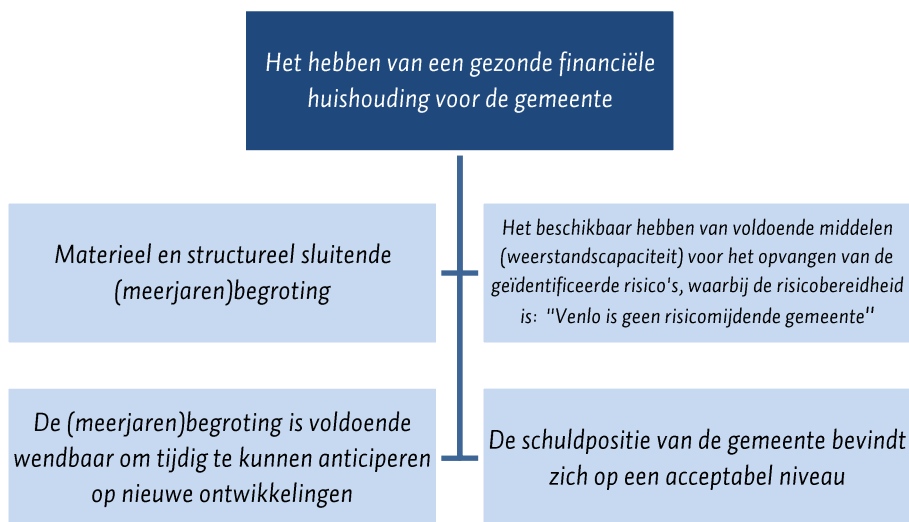
(Bedragen x € 1.000)

Middelen Programma 11, incl. verrekening met reserves	Baten / Lasten	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Beheer openbare ruimte	Baten	29.430	26.930	25.216	21.766
	Lasten	48.529	46.168	45.549	41.875
Totaal saldo Programma 11		-19.099	-19.239	-20.333	-20.109

3.12 Programma 12 Algemene middelen

Dit programma is geen zuiver programma maar een verplicht begrotingsonderdeel waarin onder andere de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente worden verantwoord. Ten dele staat deze informatie ook bij de paragrafen.

Figuur 12: Doelenboom

Wat willen wij bereiken?

De strategische doelstelling van dit programma is **“het hebben van een gezonde financiële huishouding voor de gemeente”**. Deze strategische doelstelling beslaat de gehele concernbegroting, in dit programma wordt dit expliciet verwoord en zichtbaar gemaakt. We hanteren geen effectindicatoren voor deze strategische doelstelling.

Ambities Coalitieakkoord

In het Coalitieprogramma Venlo 2014 – 2018, “Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid” worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- Er komt geen invulling van nieuwe ambities totdat zeker is dat de beoogde besparingsdoelen uit het akkoord ook echt gehaald worden.
- Het woonlastenprincipe wordt losgelaten.
- We hebben de ambitie om met ingang van 2018 € 2,4 miljoen structureel te bezuinigen in het ruimtelijk-fysiek domein onder andere door het kritisch kijken naar het wegschrijven van kosten op grondexploitaties en het loslaten van planologische detailsturing.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Naast de reguliere activiteiten zal er in 2015 bijzondere aandacht zijn voor het verder in control brengen van de gemeentelijke organisatie en de doorontwikkeling van het instrumentarium.

Wat mag het kosten?

	<i>(Bedragen x € 1.000)</i>			
	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten				
Lokale heffingen	34.340	34.840	34.840	34.840
Uitkering Gemeentefonds	108.277	107.265	106.008	104.549
Deelfonds sociaal domein	106.651	107.877	104.055	103.086
Overige financiële middelen	861	829	784	784
Overige algemene dekkingsmiddelen	19.509	5.835	5.491	5.323
Totaal baten	269.639	256.647	251.178	248.582
Lasten				
Lokale heffingen	825	825	838	713
Overige financiële middelen	356	314	273	273
Post onvoorzien	539	539	539	539
Overige algemene dekkingsmiddelen	15.865	5.002	2.332	3.758
Totaal lasten	17.585	6.680	3.981	5.282
Resultaat	252.055	249.967	247.197	243.301

4 Financiële paragrafen

4.1 Financieel perspectief decentralisaties sociaal domein

In de Kadernota 2015 is vastgesteld om op basis van een nadere kwantificering van toekomstige budgetten en kosten de financiële impact van de drie decentralisaties goed in kaart te brengen. Op basis hiervan kunnen uitspraken gedaan worden over de noodzakelijke perceptiekosten en kunnen er beheersmaatregelen geformuleerd worden om schommelingen in de implementatie en latere uitvoering van de drie decentralisaties op te vangen. Van belang is dat de begroting voor 2015 het juiste budgettaire kader bevat en dat duidelijk is hoe budgettaire risico's worden ingeschat. Het is belangrijk om hieraan vooraf een aantal duidelijke kaders mee te geven.

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de volgende drie aspecten:

1. Financiële kaders (budgettaire uitgangspunten).
2. De middelen die beschikbaar zijn (budget)
3. Beheersmaatregelen

Financiële kaders (budgettaire uitgangspunten)

Door uw gemeenteraad zijn bij de behandeling van de kadernota 2015 de volgende budgettaire uitgangspunten vastgesteld:

- De middelen die van het rijk ontvangen worden zijn kaderstellend voor de wijze waarop er in Venlo aan de verantwoordelijkheden invulling wordt gegeven. Kortom, een ontwerpeis aan het beleid, vooraf.
- De met de gedecentraliseerde verantwoordelijkheden gemoeide middelen van het Rijk⁴ worden, voor een periode van minimaal drie jaar, besteed aan activiteiten binnen het sociaal domein. Dit betekent dat voor een periode van minimaal drie jaar sprake zal zijn van een gesloten circuit. Mochten er in deze periode middelen binnen de drie decentralisaties in enig jaar overblijven dan zullen deze worden gereserveerd.
- Besparingen die bereikt worden op de uitvoering van de WMO worden gereserveerd voor de risico's die voortvloeien uit de uitvoering van de drie decentralisaties inclusief de door de raad vastgestelde egalisatiereserve WMO.

⁴ *Integratie-uitkering Sociaal domein*

De te realiseren doelstellingen en budgetten hebben betrekking op meerdere programma's⁵ binnen de programmabegroting uit de P&C cyclus. Om recht te doen aan het uitgangspunt van maximale ontschotting van middelen en verschuivingen binnen de budgetten voor de drie decentralisaties worden de middelen geconcentreerd weergegeven⁶. Met andere woorden de sturing op de 3D's via de programmabegroting geschiedt op het totaal beschikbare budget en niet op het niveau van de afzonderlijke programma's.

De beschikbare middelen (budgettair kader)

Op basis van de meicirculaire 2014 is bekend wat de van het Rijk overgehevelde middelen zijn voor de uitvoering van de drie decentralisaties (Integratie-uitkering Sociaal domein) voor het jaar 2015. Daarnaast is inzichtelijk gemaakt wat de budgetten zijn voor uitvoering van de bestaande taken. In onderstaande tabel wordt weergegeven het totaal beschikbare budget voor uitvoering van de decentralisaties voor het jaar 2015.

Tabel 1: Financieel kader 2015 (bedragen x € 1 miljoen)

	Inkomsten 3D	Bestaande taken	Totaal
Participatie*	20,8		20,8
Jeugdwet	26,3		26,3
Nieuwe WMO	16,5		16,5
Bestaande WMO		13,6	13,6
Eigen bijdragen	pm		pm
Inzet huidige taken/middelen	pm		pm
Subtotaal	63,6	13,6	77,2
Centrumfunctie Beschermd wonen & opvang	43,0		43,0
Totaal	106,6	13,6	120,2

* Van de € 20,8 mln. Is € 16,6 mln. WSW deel

De middelen integratie-uitkering Sociaal domein zijn voor het jaar 2015 gebaseerd op een verdeelmodel op basis van historische kosten. Vanaf 2016 wordt overgestapt op objectieve verdeelmodellen. Dit kan nog leiden tot herverdeeleffecten tussen gemeenten. Voor wat betreft het verdeelmodel van de Participatiewet zijn aanvullende afspraken gemaakt. Dit model wordt geleidelijk gedurende een periode van 3 jaar geïntroduceerd.

⁵ Participatie en werkgelegenheid, Zorg en Welzijn.

⁶ Het inzicht naar de verschillende onderliggende begrotingsposten blijft bestaan, ook overeenkomstig de vereiste vanuit wet en regelgeving (Informatievoorziening voor derden).

Beheersmaatregelen

Gegeven het uitgangspunt dat de van het Rijk ontvangen middelen kaderstellend zijn, zal in de loop van de uitvoering van de decentralisaties blijken in hoeverre deze middelen, zeker in de eerste jaren toereikend zijn. Immers de budgetten die we ontvangen van het Rijk bevatten kortingen en de gewenste en noodzakelijke transitie en transformatie van de overgehevelde taken vergt tijd. Van belang is om in een vroeg stadium een inschatting te kunnen maken van de te nemen maatregelen om de uitvoering van de drie decentralisaties in financiële zin beheersbaar te houden. Deze inschatting zal gebaseerd zijn op enerzijds de kortingen op de bestaande budgetten respectievelijk het kostenniveau van de taken en anderzijds de wijze waarop deze kortingen gecompenseerd kunnen worden. Voor wat betreft dat laatste is inzicht nodig in:

- De samenloop met de binnen de huidige begroting beschikbare middelen.
- De mate van beleidsvrijheid bij de uitvoering van taken en dus de mate waarin de kosten te beïnvloeden zijn (budgetflexibiliteit). Gaat dan om garantieafspraken (bijv. Regionaal Transitie Arrangement), maar ook om de vraag in hoeverre de 'betaler' ook 'bepaalt' (jeugdzorg).
- De 'draaiknoppen' om de transformatie ook financieel mogelijk te maken.
- De benodigde perceptiekosten, immers hoe lager deze kosten hoe meer geld voor ondersteuning en zorg.

Het verschaffen van dit inzicht geschiedt momenteel in het kader van de implementatie van de drie decentralisaties door de deelprojectgroep 'decentralisaties & bedrijfsvoering'. Zoals verwoord bij de budgettaire uitgangspunten is voor het opvangen van eventuele financiële risico's de door uw raad vastgestelde egaliseringsreserve WMO beschikbaar.

4.2 Lokale heffingen

In het coalitieprogramma is opgenomen dat voor de periode 2015-2018 het woonlastenprincipe wordt losgelaten met als doel een consistent financieel meerjarenbeleid te kunnen voeren. Dat betekent dat stijgingen of dalingen in de riool- afvalstoffenheffingen worden ontkoppeld van de OZB. Bij de Kadernota 2015 is besloten om als uitgangspunt voor de OZB opbrengsten te kiezen voor een stabiele inkomstenraming. Hierbij geldt dat de OZB-raming met niet meer dan het inflatiepercentage gecorrigeerd mag worden. Voor 2015 is dit inflatiepercentage vastgesteld op 2,0%.

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges is dat deze 100% kostendekkend zijn.

De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen circa 13 procent van de inkomsten van de gemeente. Het is van belang optimaal gebruik te maken van de

mogelijkheden die de Gemeentewet en andere bijzondere wetten bieden om belasting en leges te heffen.

Hieronder een overzicht van de belastingopbrengsten, gebaseerd op de paragraaf "lokale heffingen" in hoofdstuk 5 van de integrale Programmabegroting 2015-2018:

Tabel 4: Lokale heffingen

(bedragen x € 1 miljoen)

Belastingsoort	2015	2016	2017	2018
OZB	32,3	32,8	32,8	32,8
Afvalstoffenheffing	8,5	8,5	8,5	8,5
Rioolheffing	8,4	8,4	8,4	8,4
Toeristenbelasting	1,2	1,2	1,2	1,2
Hondenbelasting	0,8	0,8	0,8	0,8

Tabel 5: Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2015

(bedragen x €)

Ontwikkeling woonlasten	2011	2012	2013	2014	2015	Totaal
OZB	223	263	300	315	321	
Rioolheffing	175	178	169	168	171	
Afvalstoffenheffing	271	242	245	221	226	
Totaal	669	683	714	704	718	
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar		2,1%	4,5%	-1,4%	2,0%	7,2%
Inflatiepercentage belastingen		1,8%	1,6%	1,6%	2,0%	7,0%

4.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om (financiële) risico's af te dekken met behulp van middelen (bijvoorbeeld reserves) en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt. De uitgangspunten die daarbij gehanteerd worden zijn gebaseerd op de door uw raad vastgestelde beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen'.

Bedragen x € 1.000

Ratio Weerstandscapaciteit	2015	2016	2017	2018
Weerstandscapaciteit Ontwikkelbedrijf en "Algemene dienst"	40.161	40.878	41.853	53.288
Benodigde weerstandscapaciteit Ontwikkelbedrijf en "Algemene dienst"	42.918	42.918	42.918	42.918
Ratio Weerstandsvermogen Ontwikkelbedrijf en algemene dienst	0,94	0,95	0,98	1,24

De ratio weerstandscapaciteit voor het Ontwikkelbedrijf en de Algemene dienst samen is op basis van de direct aanwezige weerstandscapaciteit 0,94, oplopend naar 1,24. Dit betekent, rekening houdend met de kans van optreden en omvang van de gekwantificeerde restrisico's, dat de gemeente Venlo in de periode 2015-2017 net niet voldoende weerstandstandsvermogen heeft om in de benodigde weerstandscapaciteit te voorzien, maar zich in 2018 herstelt tot boven de vastgestelde streefwaarde van 1,0.

Op basis van de door uw raad vastgestelde uitgangspunten voor risicomanagement kan uit bovenstaande geconcludeerd worden dat de hoogte van de post onvoorzien, de overige bestemmingsreserves en de algemeen vrij besteedbare reserve net niet toereikend zijn om de huidige risico's t/m 2017 af te dekken en voor deze jaren aan de streefwaarde van minimaal 1,0 net niet voldaan wordt. Gelet op de ratio van 1,24 in 2018 kan er verder geconcludeerd worden dat er vanaf 2018 voldoende weerstandscapaciteit aanwezig is om de risico's af te dekken.

4.4 Meerjaren investeringsplan

Ontwikkeling kapitaallastenplafond

Bij vaststelling van de Kadernota 2014-2017 is een apart integraal afwegingskader gehanteerd voor de onrendabele kapitaallasten (rente-, afschrijvings- en financieringskosten) het zogenaamde kapitaallastenplafond. Doelstelling hiervan is dat bovenstaande kapitaallasten gemaximeerd worden voor wat betreft belasting van de begroting voor de langere termijn en om de afwegingen m.b.t. investeringen niet te vermengen met de afwegingen rond de "normale" exploitatie – uitgaven. Nieuwe onrendabele investeringen (zowel vervanging als uitbreiding) moeten passen binnen de ruimte die daarvoor meerjarig ter beschikking is gesteld door de Raad. Het hanteren van een strikter onderscheid tussen de afwegingen binnen de exploitatiebegroting (de gewone lasten en baten per jaar) en het zogenaamde meerjaren investeringsprogramma (MIP) moet de afwegingen binnen de eigen afwegingskaders zorgvuldiger laten verlopen.

Tabel 6: Ontwikkeling kapitaallastenplafond

	<i>(Bedragen x € 1.000)</i>			
Ontwikkeling kapitaallastenplafond	2015	2016	2017	2018
Kapitaallastenplafond Begroting 2014-2017	38.683	40.022	38.905	38.905
Wijzigingen kapitaallastenplafond begroting 2015-2018	5.780	-2.032	-1.931	-2.153
Kapitaallastenplafond begroting 2015-2018	44.463	37.990	36.974	36.752

Ontwikkeling resultaat kapitaallasten

Dit onderdeel laat de ontwikkeling zien van het resultaat op kapitaallasten in de brede zin des woords. Naast de rente- en afschrijvingskosten op de activa is in dit resultaat ook het onderdeel financiering, invulling taakstellingen en stelposten welke een relatie hebben met kapitaallasten verwerkt. De analyse is financieel technisch van aard maar wordt verduidelijkt door uitsplitsing in de onderdelen zoals weergegeven in onderstaande tabel.

De bijstelling van de kapitaallasten voor de begroting 2015-2018 laat het volgende beeld zien:

Tabel 7: Ontwikkeling resultaat kapitaallasten

	bedragen x € 1.000			
	2015	2016	2017	2018
1 Kapitaallasten	-2.954	3.436	2.226	2.511
2 Aan kapitaallasten gelieerde baten en lasten	6.134	-1.542	-1.613	-1.836
3 Financiering	1.918	1.819	984	149
4 Bruto resultaat	5.098	3.513	1.577	824
5 Invulling taakstelling	2.294	1.955	1.577	824
5 Beschikbare ruimte binnen kapitaallastenpfafond	2.804	1.558		
6 Resultaat na invulling taakstelling	-	-	-	-
7 Restant Taakstelling kapitaallasten	-	-	1.465	2.218

Restant Taakstelling kapitaallasten

Als gevolg van een positieve resultaat op het onderdeel kapitaallasten kan de taakstelling kapitaallasten in 2015 en 2016 in zijn geheel worden ingevuld. Na 2016 resteert er een taakstelling van € 1,5 miljoen in 2017 oplopend tot € 2,2 miljoen structureel vanaf 2018.

Tabel 8: Restant taakstelling kapitaallasten

	bedragen x € 1.000			
Ontwikkeling taakstelling kapitaallasten	2015	2016	2017	2018
Taakstelling kapitaallasten begroting 2014-2017	2.294	1.955	3.042	3.042
Invulling taakstelling begroting 2015-2018	-2.294	-1.955	-1.577	-824
Restant taakstelling kapitaallasten	-	-	1.465	2.218